

פרק:	06	ייעור
פרק משנה:	02	ייעור
נוהל מס':	06.02.18	
גרסה:	1	מתאריך: 22.4.2017
עמוד	1	מתוך 4 עמודים



קובץ נוהלי ק"ל

הדברת עשבים

1. כללי

1.1 הדברת העשבים הינה אחת הפעולות המרכזיות הנעשות ביער למניעת תחרות בין העשבים לשתילים על משאבי המים, אור ומינרלים, דרך מניעת שריפות וכלה בפתיחת היער לפעילות קהל.

1.2 בצד יתרונותיה הבולטים של הדברת העשבים היא גורמת לשיבושים אקולוגיים. על מנת לצמצם את הנזקים למינימום הכרחי ולהפכם לתופעה החולפת מהר ככל האפשר, יש להקפיד בביצוע הדברת העשבים הקפדה יתרה על יישום זהיר ועל מינונים נכונים.

1.3 חשוב להדגיש בעניין זה, שאת תוצאות הריסוסים לא ניתן לראות מיד בעת ביצוע הפעולה ולעיתים אף חולף חודש ימים ויותר עד אשר ניתן לראות את התוצאות.

1.4 המינונים נקבעו בהתאם ליכולת העמידות של עצי היער, לתנאי הסביבה, לסוג הקרקע, לכמות המשקעים ופיזורם, לטופוגרפיה, למסלע ובעיקר, למכלול מיני העשבים אותם יש להדביר.

1.5 נוהל זה בא להגדיר ולתת דגש על הפעולות הנדרשות ממערכות התכנון הבקרה והפיקוח בכדי לוודא שהדברת העשבים נעשית בזהירות ובאחריות המתחייבת.

2. המטרה

מטרת הנוהל הינה להגדיר את תהליכי תכנון הפיקוח והבקרה הנדרשים בעת ביצוע פעולה של הדברת עשבים ביער (בנוסף לנדרש במדריך להפעלת קבלנים בתחום הייעור).

3. תכנון והערכות לקראת עונת ההדברה

3.1 איסוף נתונים

3.1.1 מדי שנה יפעלו היערנים המרחביים, לביצוע הדברה עד 15 באפריל - באביב שחל לפני מועד הריסוס, סיור לתכנון הדברת העשבים בו

06.02.18	נוהל מס':	הדברת עשבים	שם הנוהל:
22.4.2017	מתאריך: 1	גרסה: 1	פרק:
עמודים	מתוך: 4	עמוד מס': 2	פרק משנה:

ישתתפו היערן האזורי, מהנדס האזור, רפרנט ריסוסים מרחבי, רכז בוסתניים והדברת עשבים אגפי ואקולוג אגפי.

3.1.2 לסיור תיערך הכנה מוקדמת באחריות היערן הגושי ומהנדס האזור שתכלול הכנת:

א. מפות.

ב. נתונים על השטחים, החומרים והמינונים שרוססו בהם השטחים בשנה החולפת.

3.1.3 הסיור יכלול את כל שטחי הנטיעה החדשים בטרם הכנתם, את השטחים שניטעו ורוססו בשנה החולפת, את דרכי היער החניונים וקווי האש שרוססו בשנה החולפת וכן את הדרכים החניונים וקווי האש שיש כוונה לרססם במהלך השנה הקרובה.

3.1.4 פירוט לוח הזמנים להכנה:

מועד סיום פעולה	הפעולה	האחראי ליישום
15 באפריל	סיום סיורי הכנה ותכנון ריסוסים	יערן גושי ומהנדס האזור
1 במאי	העברת הצעת תכנון הריסוסים	מהנדס האזור
15 ביוני	חו"ד והמלצות על התכנית	רכז אגפי והרבולוג ראשי
15 ביולי	סיום הכנת תוכנית מתוקנת ברמת העומדים	מהנדס האזור
15 באוגוסט	הכנת חומר למכרז ריסוסים	מנהל מחלקת היער המרחבית
30 בספטמבר	סיום מכרז ריסוסים והודעה לקבלן זוכה	מנהל מחלקת יער מרחבית

4. מסירת עבודה לקבלן / או במכרז פנימי

4.1 לאחר חתימת החוזה ולפני הכניסה לעבודה, יערך בכל אזור תהליך מסירת עבודה לקבלן בו תוגדר ותקבע בכתב התוכנית להדברה לעונת הסתיו, אשר תכלול בין היתר: לוח זמנים לביצוע, החומרים לריסוס והמינונים ליישום. (ראה מדריך להפעלת קבלנים בתחום הייעור עמ' 46).

4.2 תהליך דומה יש לקיים לפני תחילת הריסוסים הנערכים בחורף ובסתיו.

4.3 פיקוח במהלך הריסוסים

4.3.1 בנוסף לנדרש בכל עבודה קבלנית שהיא יש לערוך בדיקת התאמה מקצועית לעובדי הקבלן לפני הכניסה לעבודה.

4.3.2 יש לוודא שעובדי הקבלן יודעים לעשות את הנדרש: למהול את החומרים, שמשתמשים בציוד המתאים ובדיקות מתאימות ושהציוד כשיר ותקין.

06.02.18	נוהל מס':	הדברת עשבים	שם הנוהל:
22.4.2017	מתאריך: 1	ייעור	פרק:
עמודים	4 מתוך: 3	ייעור	פרק משנה:

4.4 כיוול מרססים

- 4.4.1 יש לבצע כיוול מרססים לפני כניסה לעבודה ולאחר מכן מדי כל 6 ימי עבודה.
- 4.4.2 הכיוול נקבע לפי ספיקת דיזה, מהירות הנסיעה/ההליכה והלחץ במשאבה. את הכיוול של המרססים יש לקבוע בהפעלה מעשית בשדה.
- 4.4.3 לאחר הכנת המרסס מלא את המיכל במים. יש לסמן בשדה ישר מרחק מסוים (למשל 200 מטר). יש לרסס לאורך מרחק זה בלחץ ובמהירות הרצויים.
- 4.4.4 בהמשך, יש למלא את המיכל שנית תוך מדידת הכמות שהוספה.

נפח התרסיס למ"ר יתקבל מהנוסחה הבאה:

$$\text{מספר ליטרים שיצאו בריסוס זה } X \times 1000$$

רוחב פס הריסוס X מרחק הנסיעה או ההליכה הניסיונית (במטרים)

4.5 מילוי המרסס

- 4.5.1 מילוי המרסס יעשה בסדר הפעולות הבא:
- א. בעת המילוי ממלאים חלקית את המכל במים ומפעילים את הערבול.
- ב. אם התכשיר הוא תרכיז מתחלב אפשר לשפוך את הכמות הדרושה ישירות לתוך המיכל.
- ג. את כל יתר התואריות יש להכין בכלי נפרד: שמים בדלי כמות קטנה של מים, מוסיפים את התכשיר תוך כדי בחישה, את תכולת הדלי שופכים לתוך המיכל ולאחר מכן תוך כדי ערבול ממלאים את המרסס במים נוספים.

4.6 סוג הדיזות:

יש להשתמש לריסוס פס בדיזות מניפה מסוג פלאד גיט בזווית של 110 מעלות (או שוות ערך) בשום אופן אין לקבל דיזות קונוס חלול או מלא.

4.7 הפיקוח על מהלך הריסוס

- 4.7.1 יש לפקח בצמוד על עובדי הקבלן.
- 4.7.2 יש לשבת על הטרקטור במידה ויש מושב בטיחות מורשה ע"פ החוק.
- 4.7.3 בעת הריסוס במוט ויש ללוות בשטח קבוצה שמרססת בצינורות או עם מרססי גב.
- 4.7.4 בשום אופן אין להשאיר את קבוצת המרססים ללא ליווי צמוד ופיקוח מלא על איכות הריסוס.

4.8 ריסוס ללא רווחים וללא חפיפה

- 4.8.1 יש להקפיד על מניעת חפיפה רבה מדי בין פסי הריסוס כמו גם על מניעת רווחים בין הפסים.
- 4.8.2 יש לשמור על קצב התקדמות אחיד.

06.02.18	נוהל מס':	הדברת עשבים	שם הנוהל:
22.4.2017	מתאריך: 1	ייעור	פרק:
4	מתוך: 4	ייעור	פרק משנה:
עמודים			

4.8.3 בקבוצה עם מרססי גב יש לוודא ביצוע בשורה ישרה, על פעלת משאבה ידנית רצופה ועל החזקת היד עם מוט הריסוס בגובה אחיד (גובה מותניים).

4.8.4 הוספת צבע: במידה ונדרש מהקבלנים להוסיף תוסף צבע לתרסיס יסופק הצבע ע"י הקק"ל. הצבע נועד לוודא שלא תהיה חפיפה רבה מצד אחד ושיהיה כיסוי מלא של השטח המרוסס. במקרה זה חובה לעקוב אחר סימני הצבע.

4.9 בטיחות בעבודה

4.9.1 יש להקפיד על כללי הבטיחות בעת בצוע הריסוס, לפי הכללים המפורטים בתווית האריזה.

4.9.2 חובה לקורא בעיון רב את כללי הבטיחות ולנהוג בהתאם לכתוב בתווית האריזה.

4.10 שינויים בסוגי החומרים והמינון

4.10.1 במידה והקבלן מבקש לשנות את סוג החומר, המינון או המרסס יש להפנות את הבקשה ליערן שיפעל לקבלת אישור ממהנדס האזור והרפרנט המרחבי.

4.10.2 חל איסור על ביצוע שינויים, אלא אם התקבל אישור כתוב מהנ"ל.

5. בקרה על הצלחת הדברת העשבים

5.1 חודש לאחר ביצוע ההדברה יש לערוך סיור בשטח של היערן, המדריך והקבלן לבדיקת הצלחה. במידה וההצלחה הינה פחות מ- 80 % ובשטח ישנם כתמי עשביה שגודלם כ - 0.5 דונם ומעלה יש לדרוש מהקבלן לבצע תיקונים.

5.2 חודש לאחר ביצוע התיקונים תיערך בדיקה חוזרת ובמידה ועדיין אחוז ההצלחה יהיה נמוך מ-80 יש להפעיל כנגד הקבלן את הסנקציות שנקבעו בחוזה.

6. אחריות

האחריות ליישום נוהל זה חלה על מנהל מפ"ק ועל כל בעל תפקיד בקק"ל, כנגזר מתוכן הנוהל.

האחראי לעדכון הנוהל ובדיקת התאמתו לצרכי הקרן הקימת לישראל יהיה מנהל מפ"ק.

7. תחולה ותוקף

הנחיות נוהל זה חלות על עובדי קק"ל והן תקפות מעת פרסומן.